

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міграційне право

ОП «ПРАВО»

Шифр за ОП	Назва	Тип	Рівень вищої освіти	Період вивчення		Кількість кредитів	Вид підсумкового контролю
				Рік, коли пропонується вивчення	Семестр		
ОПП-11	Міграційне право	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки	Перший (бакалаврський)	4	8	4	Диференційований залік

Мова навчання: українська.

Форми здобуття освіти: очна, заочна.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, консультація.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний та інші відповідно до навчальних занять.

Оцінювання: поточне, підсумкове.

Мета викладання навчальної дисципліни: опанування здобувачами вищої освіти теоретичних та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, пов'язаних із питаннями міграції, глибоке і всебічне дослідження зародження і розвитку правового регулювання міграційних процесів в Україні, здійснення аналізу правового статусу різних категорій мігрантів в Україні (громадян, іноземців та осіб без громадянства, шукачів захисту, осіб, які підлягають висланню), сприяння опануванню методики правового аналізу норм міграційного права.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК07	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК08	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
СК09	Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
СК14	Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН05	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН06	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН12	Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
ПРН18	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
ПРН19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
ПРН22	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування та участь у наукових дискусіях на семінарських заняттях, питання для поточного контролю, тести, питання для підсумкового контролю, оцінювання результатів неформальної освіти в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті; підсумковий контроль у формі диференційованого заліку, що передбачає комплексну перевірку рівня досягнення програмних результатів навчання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Міграційне право як галузь права, наука та навчальна дисципліна

Поняття, предмет і метод міграційного права. Система галузі міграційного права. Міграційні правовідносини. Міграційне право як наука та навчальна дисципліна. Співвідношення міграційного права з іншими галузями права.

Тема 2. Джерела міграційного права

Джерела міграційного права: поняття, система, види. Конституція України – основне джерело міграційного права. Українське спеціальне міграційне законодавство. Підзаконне правове регулювання міграції в Україні та судово практика. Міжнародно-правове регулювання міграції.

Тема 3. Поняття і класифікація міграції та мігрантів

Соціально-правова сутність міграції населення. Основні види міграції за напрямками та територіальним охопленням. Особливості міграції, спричиненої причинами та мотивами. Часова класифікація міграційних процесів. Класифікація мігрантів за правовим статусом. Наслідки та сучасні тенденції міграції.

Тема 4. Інститут імміграції та еміграції в міграційному праві України

Поняття, структура та джерела інститутів імміграції та еміграції в міграційному праві. Правові засади імміграції: квотний та позаквотний механізми. Правовий статус іммігранта в Україні: права, обов'язки та обмеження. Інститут еміграції в Україні: правове регулювання виїзду на постійне проживання. Закордонний українець: особливості правового статусу та можливості.

Тема 5. Місце інституту громадянства у міграційному праві України

Поняття та співвідношення міграційного права та інституту громадянства. Громадянство як правова основа міграційного статусу та вплив на міграційний статус в разі набуття. Інститут припинення громадянства та його міграційні наслідки. Множинне громадянство у міграційній політиці України. Міжнародні стандарти та досвід ЄС щодо взаємозв'язку громадянства і міграції.

Тема 6. Інституційне забезпечення міграційних процесів

Система державних органів охорони міграційного правопорядку. Міністерство внутрішніх справ як орган формування державної міграційної політики. Державна міграційна служба: організація діяльності та повноваження. Вплив Державної прикордонної служби та Національної поліції на міграційні процеси. Система державних органів щодо формування та реалізації політики у сфері трудової міграції. Інституційне забезпечення ВПО.

Тема 7. Правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту

Особливості правового регулювання міжнародного захисту (національний вимір). Міжнародно-правові стандарти визначення статусу біженця. Адміністративні процедури набуття статусу біженця та особи, яка потребує додаткового захисту. Права та обов'язки біженців та осіб, які потребують додаткового чи тимчасового захисту. Юридичний зміст та абсолютний характер принципу non-refoulement.

Тема 8. Юридична відповідальність за порушення міграційного законодавства

Адміністративні правопорушення (делікти) проти міграційної безпеки держави. Кримінальні правопорушення у сфері міграції та їх особливості. Правові основи примусового повернення та видворення. Заборона в'їзду як особливий вид відповідальності у міграційній сфері. Міграційна злочинність та її запобігання.

Тема 9. Нерегулярна міграція та державна політика щодо її запобігання

Поняття та причини нерегулярної (нелегальної) міграції. Особливості правового регулювання протидії нерегулярній міграції. Правові механізми виявлення та затримання мігрантів. Система державних органів. Пункти тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства у системі протидії нерегулярній міграції. Місце громадянського суспільства у запобіганні нерегулярній міграції.

Тема 10. Особливості міжнародного міграційного права

Поняття, джерела та суб'єкти міжнародного міграційного права. Міжнародно-правовий статус мігрантів: загальний режим та спеціальні категорії. Міжнародні стандарти регулювання трудової міграції. Міжнародна відповідальність держав у міграційних процесах та запобіганні нерегулярній міграції. Глобальні механізми управління міграцією.

Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

У межах самостійної роботи здобувачам рекомендується проходження онлайн-курсів на міжнародних освітніх платформах з метою розширення професійних компетентностей.

Рекомендовані платформи:

- Coursera (Міжнародні міграції: глобальна проблема: <https://www.coursera.org/learn/international-migrations>; Refugee & Asylum Advocacy: Legal Frameworks for Protection: <https://www.coursera.org/learn/refugee-asylum-advocacy>; Громадянство та верховенство права: <https://www.coursera.org/learn/citizenship-rule-of-law>);

- Prometheus (Що має знати внутрішньо переміщена особа? <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/what-idps-need-to-know/>; Управління кризовим реагуванням та інтеграція внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах в умовах воєнного стану: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/crisis-response-idp-management-martial-law/>).

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти. Так само не є обов'язковими саме ці курси та можуть бути пройдені інші тематичні курси, тренінги тощо.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи за зверненням здобувача в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>).

Максимальна кількість балів – до 10 балів у межах самостійної роботи.

Методи навчання на лекціях: вербальний метод – подається фактичний матеріал, висвітлюються положення нормативно-правових актів тощо (лекція, дискусія, консультація, обговорення тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації, метод демонстрацій: та інші); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); інформаційно-пояснювальний метод (надання інформації законодавчого, адміністративного, практичного характеру, статистичної інформації тощо); кейс-метод (обговорення проблеми реалізації норм міграційного права, застосування положень законодавства, практика підготовки юридичної документації, судової практики тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій тощо); пошуковий метод.

Методи оцінювання: для поточного контролю у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо; для підсумкового контролю проведення диференційованого заліку (усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення завдань, виконання вправ тощо).

Засоби діагностики результатів навчання. Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою. Підсумковий контроль передбачає проведення диференційованого заліку.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою.

Поточний контроль та самостійна робота = 60 балів.

Підсумковий контроль = 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60											Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Самостійна робота		
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Рекомендована література:

1. Грицай І.О. Міграційне право: конспект лекцій. Дніпро: ДДУВС, 2019. URL: <https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/l8.3.pdf>
2. Курилюк Ю.Б. Проблеми антикризового регулювання економічних процесів в умовах міграції населення. Академічні візії. 2023. Вип. 19. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8002680>
3. Курилюк Ю., Родінова Н., Овчар П. Проблеми та перспективи міграційної політики ЄС. Економіка та суспільство. 2022. № 46. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-34>
4. Міграційне право України: навч. посіб. / Р.Л. Сопільник, М.В. Ковалів, С.С. Єсімов та ін. Львів: СПОЛОМ, 2023. 260 с. URL: <https://numl.org/719503>
5. Міграційне право України: підручник / за заг. ред. С.М. Гусарова. Харків: Дім реклами, 2016. 296 с.
6. Харитонов Р.Ф., Чайковський Ю.В. Міжнародне міграційне право: навч.-метод. посіб. Одеса: Фенікс, 2022. 78 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/bitstreams/a0afb2a5-071a-439a-bc79-316e72e5569b/download>
7. Kuderska N., Ksenziuk F., Kuryliuk Y. et al. The Concept of European Administrative Space and it's implementation in Ukraine. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2022. Vol. 12(2) XXVII. pp. 104–106. URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120228/papers/A_19.pdf
8. Kuryliuk Yu. Impact of the russian-Ukrainian war on migration processes in the region. Customs Scientific Journal. 2022. № 2. С. 48–54. URL: <http://dx.doi.org/10.32782/2308-6971/2022.2.7>
9. Kuryliuk Yu., Oliinyk S., Kushnir Ya. Irregular migration and readmission: interconnection, settlement opportunities. Lex Humana. 2023. Vol. 15. No 2. pp. 296–307. URL: <https://seer.ucp.br/seer/index.php/LexHumana/article/view/2514>
10. Kuryliuk Y., Chernousov A., Haverkamp R. et al. Human trafficking in Ukraine and satellite crimes: transformation of criminological indicators (January 2006 – April 2023). European Political and Law Discourse. 2023. Vol. 10(3). pp. 5–38. URL: <http://dx.doi.org/10.46340/eppd.2023.10.3.1>
11. Handbook on European law relating to asylum, borders and immigration. European Union Agency for Fundamental Rights and Council of Europe, 2020. 366 p. URL: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/ue-fra-2020-handbook_asylum_eng
12. Dennison J. (2023). Communication on irregular migration Author: URL: <https://cadmus.eui.eu/server/api/core/bitstreams/f1736b64-f44a-5b0c-a647-186dd7bc5f4a/content>

Викладач: Курилюк Юрій Богданович, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, професор кафедри теорії та історії держави і права.

Гарант освітньої програми:

Козакова Ірина Віталіївна

кандидат юридичних наук, доцент

